

OSIEDZIEĆ SIĘ (17) *vb pf*

się (11), się (6).

o oraz pierwsze e jasne, drugie e pochylone.

inf osiedzieć się (7). ◇ *fut* 1 sg osiedzę się (1). ◇ 3 sg osiedzi się (2). ◇ 2 pl osiedzicie się (1). ◇ *praet* 3 sg m osiedziął się (1). f osiedziała się (1). ◇ *con* 3 sg m by się osiedziął (2). ◇ 2 pl m pers byście się osiedzieli (1). ◇ *con praet* 3 sg m by się był osiedziął (1).

Sł stp brak, Cn s.v. osiadam się, Linde XVI i XVIII w.

1. *Utrzymać się w jakimś miejscu lub warunkach, ostać się, zadomowić; consistere, manere, persidere, subsidere, tenere se Cn [w tym: gdzie (11)] (14)* : Widząc Opolkie Książę przeciw łobie moc nie odpártą/ przedał Prułom oftátek zamkow w Polłzce/ rozumiejąc iżby się był ná nich nie ofyedyzał *BielKron* 382v; á ielli chcemy łye w Polłzce osiedzić/ y Polłką Koronę poštánowić/ łłuchaymy Kápłaná: bo ielli tego łłuchác nie będziemy/ ták nas Polaki rołtyrk domowy rołprofzy/ iáko wiátr proch rołprałza. *OrzQuin* G2; *RejPos* 287v; Vkáż mi ktorą nácią/ ielliże się ná kthorym mieyfcu záładziwłzy do końcá ofiedziáł? *RejZwierc* 155; w oney celli osiedzieć się pokorny łtárzec y pokoiu żadne^{go} mieć niemogł. Bo Papiełz Bonifacyłz ołmy [...] gonic go kazał á do siebie przywieść. *SkarŻyw* 473; *NiemObr* 176; *PowodPr* 5, 85; [która [wies] jeśli nie będzie opatrzona pastwiski, które przedtem mieli, nie może się osiedzieć. *LustrRaw* 86].

Zwroty: »osiedzieć się [przed kim] nie moc« (2): *CzechRozm* 249; V ktorego [u papieža] iuz pewnie lepłzy muł być Zyd [...] y Tátárzyn/ niželi wierny y pobożny Chriłtyánin. Bo wždy či/ ták mniemam od I. M. pokoy łwoy máią: á my się nieborácłkowie przed I. M. osiedzić [errata zmienia: osiedzieć] nie możemy. *CzechEp* 14.

»osiedzieć się z pokojem, w pokoju« = *innodium esse PolAnt* (2:1): A nád iego wołá nieofiedzi się wpokoju naymożnieyłly krol *RejPs* 48; *BibRadz Ier* 25/29; Bo gdyby go [urzędu] nád łobą łudzie zli nie czuli [...]: tedyby bárzo prętko Niebo z ziemią (iż ták rzekę) pomiełzáli. Zeby się nigdzie/ naleplzy y nałkromnieyłly człowiek ofiedzić z pokojem przed nimi nie mogł. *CzechRozm* 249.

Szereg: »osiedzieć się, ostać się« (1): osiedzę łye/ ofłoię łye ia ná mieyfcu łwym bes was/ byłcie tęcz dobrze wy włzyłcy poginęli Królowie ná łwiećie/ tedy ia [papiež] przedsię łtać mułzę *OrzQuin* K3v.

a. *Utrzymać się siedząc [gdzie] (1)* : Vix equo propter aetatem poterat uti, Ledwey mógl ná koniá włieć dla łtárołci/ álbo ledwey się mógl ná koniu ofiedzieć. *Mqcz* 51 Ob; [Tám Glińłki dołyc z łiebie czynił/ gdy áż ná trzecim koniu się ofiedziáł/ gdy dwu pod nim zábito. *BielKron* 1597 502 (*Linde*)].

2. *Osiedlić się, zamieszkać [gdzie] (3)* : *RejKup* aa3v; abyłcie się ofiedzieli w ziemi dobrej [ut possideatis terram bonam; ábyłcie połedli ziemię dobrą *WujBib*] y zołtáwili iá w dżiedzictwo potomłtwu łwemu ná wieki. *BibRadz* 1.Par 28/8; częłto się tám o ty Kráiny zachodnie iáko ciepłe/ wcełne [!] y bogáte wbiegáli/ á ktory był Narod mocnieyłly/ ten się tám ofiedziáł. *StryjKron* 16.

Synonimy: 1. obyć się, ostać się; 2. osiedlić się.

Formacje współrdzenne cf SIEDZIEĆ.

Cf **OSIEDZENIE**